

કૃષિક્ષેત્રે કારકિર્દીની પસંદગી ઉતારવી એ એક નવો ટ્રેન્ડ જોવા મળી રહ્યો છે. પહેલાં તો લોકો એવું માનતા કે જમીન હોય તો જ આ ક્ષેત્રે જવાય અને એમાં ભણવાનું શું કામ? ખેતરે જઈને કામ કરો એટલે શીખવાનું-ભણવાનું થઈ જાય.

ઉદ્યતી
ક્ષિતિજ
ડૉ. રેખા મિસ્ત્રી

મિત્રો, છેલ્લાં ત્રણ વર્ષથી

કારકિર્દી માર્ગદર્શનમાં જ્યારે-જ્યારે કૃષિક્ષેત્રમાં કારકિર્દીની વાતો મુકતી ત્યારે માતા-પિતા કે વિદ્યાર્થીઓનો અણગમો મારી નજરમાં કેદ થઈ જતો. આ વર્ષે આશ્ચર્ય પામવાનું થયું જ્યારે વિદ્યાર્થીઓ સામેથી આ ક્ષેત્રની માહિતી લઈને આવે અને ઊંડાણપૂર્વક ચર્ચા કરે. એક દાયકામાં લગભગ બે ટ્રેન્ડ જોવા મળતા હોય છે એમ કૃષિક્ષેત્રે કારકિર્દીની પસંદગી ઉતારવી એ એક નવો ટ્રેન્ડ જોવા મળી રહ્યો છે. પહેલાં તો લોકો એવું માનતા કે જમીન હોય તો જ આ ક્ષેત્રે જવાય અને એમાં ભણવાનું શું કામ? ખેતરે જઈને કામ કરો એટલે શીખવાનું-ભણવાનું થઈ જાય. કૃષિ એ ભારતના અર્થતંત્રની કરોડરજી છે કેમ કે ભારતની વસ્તીને ખાદ્યસુરક્ષા -food security પ્રદાન કરવામાં એની ભૂમિકા છે માટે હંમેશા માટે એવરગ્રીન ઈન્ડસ્ટ્રી રહેવાની છે. એક અંદાજ પ્રમાણે કૃષિ 50% થી વધુ રોજગારી પૂરી પાડે છે અને દેશની GDP માં 20% થી વધુ મહત્વનો ફાળો છે. આજે તો આ ક્ષેત્રે વિજ્ઞાન અને ટેકનોલોજીના ઉપયોગને કારણે ઘણી બધી નવીનતાઓ જોવા મળે છે. કૃષિવિજ્ઞાન એ પ્રગતિશીલ માર્ગ છે, સાથે જ વધુ વૃદ્ધિનો અંદાજ તો છે જ.

આ ક્ષેત્રે કોણ જોડાઈ શકે ?

કૃષિક્ષેત્રે PCM, PCB, PCMB કે કોમર્સના વિદ્યાર્થીઓ પણ સ્નાતક કક્ષાએ જોડાઈને ઉપલબ્ધ વિવિધ અભ્યાસક્રમોમાંથી પસંદગી કરી શકે છે.

પ્રવેશ ક્યાં મળી શકે ?

દેશની તથા રાજ્યની સરકારી કૃષિ કોલેજોમાં

કૃષિક્ષેત્ર

વિદ્યાર્થીઓની પસંદગીનો નવો ટ્રેન્ડ

પ્રવેશ મેળવી શકાય છે. ધો. 12ની માર્કશીટ સાથે ગુજકેટ આપેલી હોવી જોઈએ. આમાં નીટના સ્કોરની જરૂર પડતી નથી. સાથે જ રાજ્યમાં અમુક પ્રાઈવેટ યુનિવર્સિટીઓએ પણ કૃષિક્ષેત્રને લગતા અભ્યાસક્રમો શરૂ કર્યા છે. પ્રવેશ મેળવવા માટે ઓનલાઈન પ્રવેશ અરજીપત્રક ભરવા માટે ug.gsauca.in પર વધુ માહિતી મેળવવી.

ક્યા ક્યા અભ્યાસક્રમો ઉપલબ્ધ છે?

કોમર્સના વિદ્યાર્થીઓ માટે :

- BBA in Agriculture Business Management
- BBA in Agri-Marketing
- Agricultural Economics.
- અન્ય અભ્યાસક્રમો :
- Diploma in Agriculture and Farm Engineering.
- Fish Farming.
- Seafood Industry.
- Marine conservation.
- Aqua culture Techniques.
- Soil Science and Management.
- Crop Production.

- Animal Husbandry.
- Dairy Farming.
મિત્રો, ઉપર જણાવ્યા છે એનાથી પણ વધુ નીતનવા અભ્યાસક્રમો ઉમેરાતા જાય છે. તમે વધુ ઊંડાણપૂર્વક 'Indian Council or Agricultural Research' પર માહિતી પ્રાપ્ત કરી શકો છો.

- કૃષિ વિજ્ઞાન ક્ષેત્રે આવનારાં વર્ષોમાં કઈ કુશળતા અને ક્યાં જ્ઞાનની જરૂર પડવાની છે ?

આ ક્ષેત્રની અવગણના શક્ય જ નથી. છતાં આજના યુગમાં વધુ પડકારજનક ક્ષેત્ર છે. આપણા સૌએ -ટકાઉ ખેતી પદ્ધતિઓ :

Sustainable Farming Practice ની જરૂર છે. ઓછી જગ્યામાં વધુ (ચાર) ખોરાક ઉત્પાદનનું જ્ઞાન અને કુશળતા, પદ્ધતિઓ જરૂર પડશે. તમે આ ક્ષેત્રે સંશોધન કરીને પાકના પરિભ્રમણ, સંરક્ષણ ખેડાણ અને સંકલિત જંતુ વ્યવસ્થાપન જેવી પદ્ધતિ વિકસાવી અમૂલ્ય પ્રદાન કરી શકો છો.

- **Agricultural**

Economics: તમે પુરવઠા, માંગ, બજારની રચના, ભાવોની

વ્યૂહરચના વિકસાવી અમૂલ્ય પ્રદાન કરી શકો છો.

- **Food Safety And Quality :**

ખાદ્યસુરક્ષા અને ગુણવત્તા એ કૃષિક્ષેત્રે નિર્ણાયક ચિંતા છે. સરકાર પણ આ બાબતે નીતિનિયમો બનાવે છે અને અમલનો આગ્રહ રાખે છે. એક સંશોધક તરીકે ખોરાકની ગુણવત્તા સુનિશ્ચિત કરવા માટેની પદ્ધતિઓ, ખાદ્યપ્રક્રિયા અને જાળવણીપ્રક્રિયા, ટ્રેનિંગ, ફીડબેકનાં ક્ષેત્રે ખૂબ જ મોટો અવકાશ છે.

Entrepreneurship : આ ક્ષેત્રે ઉદ્યોગ સાહસિકતા માટે ઘણી તકો છે. તમારા પોતાના ઓર્ગેનિક ફાર્મ - ગાય આધારિત ઉત્પાદન વિકસાવવા કે વ્યવસાય શરૂ કરવા માટે સુંદર વિકલ્પ છે. આમ આ ક્ષેત્રે નોકરી, વ્યવસાયની વિવિધ તકો ઉપલબ્ધ છે. તમારી કુશળતા અને જ્ઞાન તમને સફળતાની સીડી ચઢાવશે.

